

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Estruturas e Variedades do Latín	Código	613G01034	
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Ferraces Rodriguez, Arsenio	Correo electrónico	a.ferraces@udc.es	
Profesorado	Ferraces Rodriguez, Arsenio	Correo electrónico	a.ferraces@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudio de los sistemas fonético, morfológico, sintáctico y léxico del latín y caracterización de sus variedades diacrónicas, diatópicas, diastráticas y estilísticas a través de los textos.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A12	Coñecer os principios teóricos básicos da tradución directa e inversa e ser capaz de poñelos en práctica.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria ó estudo sincrónico e diacrónica da lingua e da literatura latinas.		A1	
Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios antigos e modernos utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual		A2	
		A12	
Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria e o seu desenvolvemento no campo da lingua e da literatura latinas.		A3	
Coñecer os principios teóricos básicos da tradución directa e inversa e ser capaz de poñelos en práctica.		A12	
Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latinas tanto en sincronía como no seu carácter de antecedente das linguas románicas e das literaturas modernas.		A13	
Ser capaz de levar os coñecementos lingüísticos e literarios á súa aplicación práctica no estudo da lingua e literatura latinas.		A15	

Ter coñecementos sobre a evolución terminolóxica e sobre os procedementos de creación léxica tanto na lingua latina como no paso desde o latín ata as linguas romances.	A23		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información no que atinxe ó mundo latino, á súa lingua e á súa literatura.		B1	
Adquirir capacidade de autoformación no estudo sincrónico e diacrónico da lingua latina e da súa literatura.		B3	
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en contornos relativos ó mundo antigo, á lingua latina e á súa literatura.		B4	
Relacionar os coñecementos sobre lingua e literatura latinas cos de outras áreas e disciplinas, en particular con aquelas mais directamente derivadas do mundo clásico.		B5	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma, enriquecendo a capacidade expresiva por medio da aplicación do aprendido no ámbito da lingua latina e do mundo cultural antigo.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva no estudo da lingua latina e a súa evolución.		B6 B7	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico na lectura e valoración de documentos escritos en lingua latina.		B7 B8	
Apreciar a diversidade da lingua latina en sincronía e en diacronía.		B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. O alfabeto e a pronunciación do latín	Orixe e evolución do alfabeto latino As pronunciacións do latín
2. Morfosintaxe do latín.	A flexión nominal. Morfoloxía verbal As frases preposicionais. Coordenación e subordinación. Principais liñas evolutivas.
3. O léxico latino: mecanismos para a súa creación, organización e renovación.	Derivación Composición Préstamos, con atención preferente ós helenismos e á súa evolución diacrónica dentro da lingua latina
4. Variedades do latín.	Diacronía: latín arcaico, "clásico", tardío, medieval. A cuestión das variedades diatópicas do latín. Variedades diastráticas, con atención preferente ó latín dos cristiáns. O problema do chamado latín vulgar. Características do latín vulgar.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A13 A15	16	32	48
Sesión maxistral	A3 A12 A13 B5	16	0	16
Lecturas	A3 A23 B1 B3 B6 B7	0	20	20
Análise de fontes documentais	A1 A2 A13 A15 A23 B1 B5 B8 C3	0	12	12
Traballos tutelados	A1 A2 A13 A15 A23 B3 B4 B6 B7 C1	0	12.5	12.5
Proba mixta	A1 A3 A12 A13 A15 A23 C1	2	0	2
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Lecturas	Lectura dos manuais, artigos e monografías que se indiquen para cada tema, así como dos materiais que se poñan a disposición do alumnado a través da plataforma de teleformación.
Análise de fontes documentais	Análise de textos relativos aos contidos da asignatura que se comentarán especialmente nas sesións maxistras e de aprendizaxe colaborativa. Os textos indicaranse ao longo do curso.
Traballos tutelados	Dous traballos individuais onde o alumno terá que demostrar a asimilación de conceptos, manexo da bibliografía e/ou aplicación dunha metodoloxía concreta.
Proba mixta	Proba que integra preguntas de tipo teórico e exercicios de tipo práctico sobre os contidos do programa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa Traballos tutelados	Os traballos estarán relacionados cos temas destinados á aprendizaxe colaborativa. Consistirán en comentarios de textos, reseñas de artigos, aplicacións de métodos de análise ou outras actividades puntuais que se consideren proveitosas para a autoaprendizaxe do alumno. O profesor fará un seguimento destes traballos e atenderá dúbidas sobre os mesmos tanto na actividade na aula coma durante o horario de titorías. Para aqueles alumnos que só poidan asistir parcialmente ás aulas, diseñárase, no momento de comenzo destas, un calendario de citas co profesor, co fin de que éste poida seguir o cumprimento dos obxetivos da aprendizaxe e a realización dos traballos tutelados encomendados.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A3 A12 A13 A15 A23 C1	Consistirá nunha proba escrita con cuestións a desenvolver sobre o temario desenvolvido na aula. Poderá conter preguntas de índole teórica (explicación teórica dunha ou de varias cuestións do temario explicado) e exercicios de tipo práctico (comentario e explicación de textos). A proba terá lugar na data que figura no calendario oficial de exames aprobado pola Xunta de Facultade. Para superala, e para superar a materia, deberá alcanzarse na proba escrita unha cualificación mínima de 5 puntos.	50
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A13 A15	Asistencia de maneira regular ás aulas, participación activa nas mesmas e realización das tarefas que se encomenden.	25
Traballos tutelados	A1 A2 A13 A15 A23 B3 B4 B6 B7 C1	Os traballos tutelados, que o alumno terá que desenvolver coa supervisión do profesor, estarán relacionados preferentemente coa actividade desenvolvida na aula, pero poderán ser tamén complementarios da mesma. Valorarase o seu contido e a súa correcta presentación.	25

Observacións avaliación

Para aqueles alumnos que só poidan asistir parcialmente ás aulas, os criterios de avaliación serán os mesmos ca para o resto de alumnos, pero a valoración da aprendizaxe colaborativa farase atendendo ó desenvolvemento e ós resultados do traballo que se observen no calendario de citas co profesor que se establecerá ó comenzo das aulas. Os criterios de avaliación na convocatoria de segunda oportunidade serán os mesmos ca os establecidos para a convocatoria do mes de maio.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Monteil, P. (2003). Elementos de fonética y morfología del latín. Sevilla
- Díaz y Díaz, M. C. (1981 (reimpr.)). Antología del latín vulgar. Madrid
- Sidwell, K., (1995). Reading Medieval Latin. Cambridge
- Adams, J. N. (2007). The Regional Diversification of Latin 200 BC - AD 600. Cambridge
- García de la Fuente, O. (1990). Introducción al latín bíblico y cristiano. Madrid
- Hermann, J., (2001). El latín vulgar. Barcelona
- Molina Yévenes, J. (1996). Sintaxis de los casos. Retroversión y comentario de textos. Barcelona
- Löfstedt, E. (1959). Late Latin [trad. it. con apéndice de G. Orlandi: Il latino tardo. Aspetti e problemi, Brescia, 1980]. Aschehoug
- Mantello, F. A. C.-Rigg, A. G. (1999 (reimpr.)). Medieval Latin. An Introduction and Bibliographical Guide. Washington
- Ernout, A.-Thomas, F. (1964). Syntaxe latine. Paris
- Palmer, R. L. (1988 (2ª ed.)). Introducción al latín. Barcelona
- Väänänen, V. (1985 (reimpr.)). Introducción al latín vulgar. Madrid
- Rubio, L., (1984 (2ª ed.)). Introducción a la sintaxis estructural del latín. Barcelona
- Fontán, A.-Moure Casas, A., (1987). Antología de latín medieval. Madrid
- Blaise, A. (1955). Manuel du latin chrétien. Strasbourg
- Ernout, A. (1956 (2ª ed.)). Recueil de textes latines archaïques. Paris
- Pisani, V. (1975). Testi latini arcaici e volgari con commento glottologico. Torino

Bibliografía complementaria

A bibliografía complementaria indicárase en cada tema.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías